

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าศาลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ในบทนี้จะกล่าวถึงประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่

1. กลุ่มบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 243 คน จากจำนวน 10 องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 1 จำนวน 58 คน

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 2 จำนวน 68 คน

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลชั้น 3 จำนวน 117 คน

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 529 คน จากจำนวนโรงเรียน 50

โรงเรียน

รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 772 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ระดับชั้นองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนโรงเรียน	ประชากรคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประชากรกลุ่มบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล	รวม
องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 1	14	130	58	188
องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 2	7	92	68	160
องค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 3	29	307	117	424
รวม	50	529	243	772

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัย รวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอท่าศาลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 45 ข้อ ในด้านดังต่อไปนี้ คือ 1) ด้านแนวการจัดการศึกษา 2) ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และ 3) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

วิธีการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัย รวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแนวทางการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แล้วกำหนดกรอบแนวคิดในกาวิจัย โดยใช้กรอบแนวคิดในเรื่องระดับ ประเภท รูปแบบการมีส่วนร่วม เรื่องที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการมีส่วนร่วมและวิธีการหรือลักษณะที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวความคิดของตัวแปรและประเด็นต่างๆ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการเขียนข้อคำถาม
2. นำตัวแปรมานิยามศัพท์เฉพาะปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถวัดตัวแปรได้
3. ดำเนินการสร้างข้อคำถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ โดยเขียนคำถามให้สอดคล้องกับค่านิยมศัพท์ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอท่าศาลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อครอบคลุมตัวแปร 3 ด้านคือ ด้านแนวการจัดการศึกษา ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเป็นปรนัยและภาษาที่ใช้จนถึงคำชี้แจง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งมีคุณสมบัติคือ เป็นผู้มีความรู้ทางการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปและมีประสบการณ์ในการทำวิจัย มีความเชี่ยวชาญในเรื่องงานวิจัยด้านการบริหารการศึกษา เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเป็นปรนัย ภาษาที่ใช้ แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC) (มลิวัลย์ สมศักดิ์ 2543 : 122) คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และนำข้อเสนอนี้มาปรับปรุงแก้ไข
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient - Alpha) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการของครอนบาค (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ 2536 : 171อ้างอิงมาจาก Cronbach 1970 : 161) พบว่า

แบบสอบถามตอนที่ 2 สำหรับบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

0.99 ส่วนแบบสอบถามสำหรับกรรมการสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน

2548

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ถึงกลุ่มบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอท่าศาลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

3. การดำเนินการและเก็บข้อมูลจากประชากร โดยมีเอกสารต่าง ๆ แนบพร้อมหนังสือ

3.1 หนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย

3.2 แบบสอบถามพร้อมคำชี้แจง

3.3 ซองเอกสารสำหรับใส่แบบสอบถามกลับถึงผู้วิจัย

4. การส่งแบบสอบถามไปยังประชากร ผู้วิจัยส่งทางไปรษณีย์ จำนวน 772 ชุด พร้อมนัดหมายระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจากบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลและกรรมการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและมีความถูกต้องสมบูรณ์จำนวน 243 ชุด และจากกรรมการสถานศึกษา 477 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.17

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาดำเนินการตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อสอบถามตัวแปรที่กำหนดในการวิจัย คือระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอท่าศาลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของคะแนน

ข้อมูลที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน

(บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2542 : 114) ดังนี้

1.00 - 1.50	หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด
1.51 - 2.50	หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
2.51 - 3.50	หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
3.51 - 4.50	หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก
4.51 - 5.00	หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

3. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าศาลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ที่มีระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe) และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามความคิดเห็นของกลุ่มบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าทดสอบที (t - test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

1.2 ค่าเฉลี่ย (mean) (มลิวัลย์ สมศักดิ์ 2543 : 148)

$$\mu = \frac{\sum X}{N}$$

μ	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) (บุญธรรม กิจปรีดานิสุทธิ์

2542 : 223)

$$SD = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ σ	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) (บุญชม ศรีสะอาด 2541 : 266 – 267) โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติจากการแจกแจงแบบ F เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

MS_b แทน ค่าประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
(Mean square between groups)

MS_w แทน ค่าประมาณของความแปรปรวนภายในกลุ่ม
(Mean square within groups)

2.2 ถ้าการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe') (บุญเรียง ขจรศิลป์ 2537 : 53 – 72) โดยใช้สูตร

$$\text{ช่วง } (1-\alpha) \% \text{ ของความเชื่อมั่นของ } \Psi = \hat{\Psi} + \sqrt{(J-1)F(1-\alpha)} \sqrt{\text{Var}(\hat{\Psi})}$$

J-1, N-J

$$\text{Var}(\hat{\Psi}) = \left(\sum_j \frac{C_j^2}{n_j} \right) MS_w$$

เมื่อ $\hat{\Psi}$ คือ ค่าของการเปรียบเทียบที่คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง

J คือ จำนวนกลุ่มประชากร

$F(1-\alpha)$ คือ ค่าวิกฤติที่เปิดได้จากตารางการแจกแจงแบบของ F

J-1, N-J

C_j คือ สัมประสิทธิ์ของค่าเฉลี่ยของกลุ่ม j

n_j คือ จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง j

MS_w คือ ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.3 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามความคิดเห็นของกลุ่มบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ค่าทดสอบที (t - test) (บุญชม ศรีสะอาด 2541 : 223 - 224) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ

s_1^2, s_2^2 แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อ กับนิยามเฉพาะของผู้เชี่ยวชาญ โดยการหาดัชนี IOC (มลิวัลย์ สมศักดิ์ 2543 : 122)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.2 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ร้อยละ 25% และเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้ t-test (ล้วน สายศ และอังคณา สายยศ 2536 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{S_H^2/n_H + S_L^2/n_L}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_H$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

3.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ , 2536 : 171 อ้างอิงมาจาก Cronbach 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายชื่อ
S^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ